

**TIENDE ZONDAG**

‘Gaat heen en beseft wat het zeggen wil:  
Ik wil liever barmhartigheid dan offers.  
Ik ben niet voor de rechtvaardigen gekomen,  
maar voor de zondaars.’  
(Matteüs 9)



**VOORAF**

Orgel

**INTREDE.**

**Lied.**

*De Geest des Heren; 2 c.  
H. Oosterhuis/Jan Vermulst*

**WELKOM.**

*Iedere dag aanzien  
en over de horizon heenkijken.*

*De handen uit de mouwen  
en de handen vouwen.*

*Strijden voor echt en recht  
en kunnen berusten.*

*Actie voeren  
en je bezinnen.*

*Er zijn voor wie je roept  
en luisteren naar je eigen hart.*

*De mens leeft van méér  
dan doen en denken.*

*Welkom u allen vanavond hier  
omwille van elkaar in Gods naam.*

**Lied.**

*De Geest des Heren; 1 c.*

**SCHULD BEKENNEN.**

‘t Is goed in ‘t eigen hart te kijken  
nog even voor het slapen gaan,  
of ik van dageraad tot avond  
geen enkel hart heb zeer gedaan;

of ik geen ogen heb doen schreien,  
geen weemoed op een wezen lei;  
of ik aan liefdeloze mensen  
een wordeke van liefde zei;

en vind ik in het huis mijns harten  
dat ik een droefenis genas,  
dat ik mijn armen heb gewonden  
rondom een hoofd dat eenzaam was . . .

dan voel ik op mijn jonge lippen  
die goedheid als een avondzoen . . .

‘t Is goed in ‘t eigen hart te kijken  
en zo z’n ogen toe te doen.

**BEZINNING.**

Woord en lied

**Lied.**

*Verbreek de kilte; C 1  
Sytze de Vries/Willem Vogel*

*Het leven is geen probleem  
dat moet worden opgelost.*

*Het is een mysterie  
dat moet worden beleefd.*

**Lied.**

*Verbreek de kilte; C 2*

*Doe al wat gebeuren moet  
en maak er iets van,  
maar besef dat het leven  
uiteindelijk gegeven is.*

**Lied.**

*Verbreek de kilte; C 3*

*Val 's morgens de dag  
niet onverhoeds binnen.  
Wen eerst aan aarde en licht,  
aan jezelf en je thuis.*

**Lied.**

*Verbreek de kilte; C 1*

**GEBED.**

(Henri Nouwen 1996)

Bang en beducht ben ik geweest,  
heb me afgetobd of Gij  
werkelijk zijt dan wel ingebeeld.  
Nu weet ik dat Gij mij,  
hoe verlaten ik me ook voel,  
niet in de steek laat.  
Velen zijn mij ontvallen  
en ook ik draag de dood met me mee  
tot hij mij voor de voeten loopt.  
Maar dieper dan ooit en sterker dan wat  
heb ik Uw stem van liefde gehoord.  
Op U blijf ik vertrouwen  
door U laat ik me leiden  
tot voorbij de grenzen van mijn korte leven, -  
tot daar waar Gij alles in allen zijt.

AMEN.

**A.:** **We zijn geen vreemden voor elkaar** *t.: M. Zagers*  
**al spreken we andere talen.** *m.: W. Vogel*

**We zijn geen vreemden voor elkaar  
we zijn van één zon de stralen.**

**K.:** We vormen een geheel  
en jij en ik zijn deel-

**A.:** **waar één mens lijdt  
lijdt heel de wereld.**

**EERSTE LEZING.**

Hosea 6,3-6

Wie de Heer zoeken en zich moeite getroosten om  
Hem te leren kennen, aan hen zal Hij zeker  
verschijnen. Hij komt over hen net zo zekere als de  
dauw in de morgen, - als een lenteregen die de aarde  
drenkt. Maar wat moet Hij met u beginnen ?  
Wat kan Hij met u aanvangen ? Uw vroomheid is als  
ochtendnevel, die vroeg in de morgen verdampt.

Daarom heeft Hij fel van zich laten horen door de stem van profeten; heeft Hij u gevoelig geraakt met de woorden uit zijn mond. Zijn oordeel brak door als het licht: Oprecht-en- echt wil Hij, geen offergaven; eerder liefde dan brandoffers.

**A.: We zijn naar 't zelfde beeld gevormd  
al zien we met andere ogen.**

**We zijn naar 't zelfde beeld gevormd  
door één levensgeest bewogen.**

**K.:** We vormen een verband,  
zijn aan elkaar verwant-

**A.: waar één mens sterft  
sterft heel de wereld.**

#### **HET EVANGELIE.**

Matteüs 9,9-13

Onderweg zag Jezus iemand bij het tolhuis zitten; een zekere Matteüs. Jezus zei hem: 'Volg mij.' Matteüs stond op en volgde hem. Terwijl hij nu in diens woning aan tafel was, kwamen ook vele tollenaars en notoire zondaars met Jezus en zijn leerlingen aanliggen. De Farizeeën zagen dit en spraken er Jezus' leerlingen op aan: 'Jullie meester gaat met tollenaars en zondaars aan tafel. Waarom?' Jezus hoorde dit en zei: 'Niet de gezonden hebben een dokter nodig, maar de zieken. Ga heen en besef wat het zeggen wil: Barmhartigheid wil ik, liever dan offers. Ik ben niet voor de rechtvaardigen gekomen, maar voor de zondaars.'

**A.: We zijn een leven onderweg  
al volgen we andere wegen.**

**We zijn een leven onderweg  
en wie komt geen ander tegen.**

**K.:** De grond van dit bestaan  
in vrede samengaan-

**A.: wie één leven redt  
redt heel de wereld.**

#### **MEDITATIE.**

*'Ik ben als christen op zoek gegaan, heb mezelf als  
hindoe gevonden en keer terug als boeddhist  
zonder op te houden christen te zijn.'*

Een uitspraak van Raimon Pannikar, waarmee hij zich tekent als een 'multi-religieus' christen.

Hij is in Barcelona geboren uit een Spaanse katholieke moeder en een Indische hindoevader, vriend van Mahatma Gandhi, de geweldloze vrijheidsstrijder die wereldwijd geëerd wordt en ooit gezegd moet hebben:

*'Het christendom is een goede weg naar een betere wereld, maar is helaas nooit uitprobeerd.'*

Ook door zijn studie is Raimon Pannikar 'van vele markten thuis': chemicus, filosoof en theoloog; priester, jezuïet en docent geweest aan universiteiten in Indië en Amerika.

Nu leidt hij een teruggetrokken contemplatief leven in 'n bergdorpje in het Spaanse Catalonië. Deze grote ruimdenkende geestelijke man behoort niet tot het hoge kerkelijke kader, maar wordt veel geraadpleegd door mensen die in deze tijd zoeken naar de zin van het leven en naar de weg die zij als christenen kunnen gaan. Hij zegt vlakweg dat het christendom dood is en bedoelt daarmee al het uiterlijk waarmee het zich in de loop der eeuwen getooid heeft en in steen, leer, wet en instituut heeft gemanifesteerd. *'Maar het christelijke gevóél is in opkomst. Veel christenen worden zich ervan bewust dat Jezus' zending niet de stichting van een grote organisatie was, dat het Hem niet ging om regeren, zelfs niet om sacramenten, maar wel om een levend teken te zijn van iets wat vanuit het hart spreekt, - een wet die niet op een papieren document, maar de mens in het hart geschreven staat: liefde.'* Pannikar noemt religie 'een gevoel'. *'De mens voelt dat er méér is. Letterlijk duidt het woord religie op wat ons verbindt: met de wereld, het universum, het goddelijke; met medemensen, plant, dier en met onszelf. Het maakt van mij een uniek draadje in dat prachtig geweven tapijt dat het universum is.'*

'Het christelijk gevóél is in opkomst' . . . 'Religie is een gevóél' . . . 'De mens vóélt dat er méér is' . . . Maar sinds de mens omschreven is als een 'animal rationale' - een redelijk, denkend dier - en de moderne wereld zich eeuwen terug heeft laten inspireren door de man die het bestaan compact samenvatte in 'Ik denk en dus ben ik' - sinds die tijd is rationeel denken hoog verheven en is 'iets wat uit het hart spreekt', 'een wet de mens in het hart gegrift', 'gevoel' en 'voelen' in discrediet geraakt, tweederangs geworden, ondergesneeuwd, niet terzake doende verklaard. Ook de niet te verwoorden taal van het hart, de religieuze intuïtie en het oer-christelijke besef van vertrouwen in het leven en trouw aan elkaar zijn beland in de berm, door onkruid overwoekerd. Niet alleen door wat gewoonlijk materialisme wordt genoemd, niet alleen door wetenschap en techniek, door productie- en consumptiet-drang, maar ook omdat godsdienstige gemeenschappen hun leer, dogma, ambt, instituut zijn gaan zien als het laatste woord over wat niet te verwoorden is, als feilloze vertaling van wat de mens in het hart staat gegrift, ware openbaring van Jezus' ziel. Mensen zoeken naar woorden, naar vormen, ook voor wat Mysterie is en hen te boven gaat. Maar verder dan ernaar réíken, komen ze niet; meer dan het beleven, kunnen ze niet. Misschien laat met name onze tijd dit zien in enerzijds de groei van het religieuze besef en de hang naar spiritualiteit en anderzijds 't vaarwel aan de plaatsen waar sinds jaar en dag 'het antwoord op al uw vragen' verkondigd is.

*Het leven is geen probleem  
dat moet worden opgelost.*

*Het is een mysterie  
dat moet worden beleefd.*

Zowel in de eerste lezing als in het evangelie van dit weekend, speelt een andere spanning. De spanning tussen vroom belijden en vieren én de zorg voor mens, wereld en alle leven; de spanning tussen godsdienstig en gediensdig,- liturgie en diaconie, kerkbezoek en ziekenbezoek. Jezus van Nazaret was wellicht wel de meest overtuigende en radicale, maar niet de enige en eerste die godsdienstig en gediensdig zag als een onverbreekelijke goddelijke twee-eenheid. *'Oprecht-en-echt wil Hij, geen offergaven; eerder liefde dan brandoffers'* zegt de oude profeet; en Jezus: *'Barmhartigheid wil ik, liever dan offers.'* Maar het omgekeerde komt evengoed voor. De profeet Amos en met hem vele anderen klaagde in zijn tijd de handel aan, omdat die zich niets gelegen liet liggen aan feest en sabbat, die als rustdag land en volk heilig waren. *'Ge zit te popelen tot het feest voorbij is en de rustdag ten einde, - dan kun je je graan gaan verpatsen en de kleine man uit de markt prijzen.'* Amos leefde in de achtste eeuw voor Christus, maar zijn woorden misstaan in onze tijd niet. *'Een samenleving die vasten en bidden niet in haar programma heeft is ernstig uit haar evenwicht'* zei de wereldvermaarde violist Yehudi Menuhin. Denk er eens over, nu we zo druk bezig zijn met het nieuwe Europa en wat het worden moet.

Kort orgel

## **BELIJDENIS**

**Lied.** *De kerk is daar waar  
Adri Bosch/Willem Vogel*

**ONDERBREKING.** Brood en beker  
orgelspel en collecte

## **BROOD EN BEKER.**

*In het brood  
is het graan, de akker,  
de wassende maan, de brandende zon.*

*In het brood  
is de mens die ploegt,  
de hand van de bakker.*

*In het brood  
is de Bron en proeven wij  
het geheim van de Ene in het al.*

## **GEDACHTENIS.**

*Bid voor de zieken  
en wie van ons mankeert niets ?*

*Bid voor die in het ongewisse verkeren  
en wie van ons tobt nergens over ?  
Bid voor die zorgzaam waken  
en wie van ons wordt niet gevraagd ?*

*Bid voor die ons van nabij  
zijn voorgegaan in de dood.  
Met eerbied noemen wij bij naam:*

*Gedenk ook allen die waar ter wereld ook  
bezwijken onder geweld  
omkomen van honger  
sterven aan een slopende ziekte.  
Wie gedenkt dankt,  
wie dankt gedenkt die leven.*

**Lied.**

**GEBED AAN TAFEL.**

*De zon brengt warm de dag aan het licht,  
hult de avond in schemer;  
maan en sterren blinken in de nacht,  
verbleken bij het gloren van de ochtend.*

*Bergen rijzen tot boven de wolken;  
bomen wortelen diep,  
reiken wuivend hemelhoog;  
zeeën golven tot voorbij de einder.*

*Vogels zingen het licht tegemoet,  
groeten het donker en zwijgen;  
bloemen bloeien veelkleurig fier,  
buigen het hoofd mettertijd.*

*Het ontroert wie ziet en hoort  
spréékt en raakt ons -  
verwant als we zijn aan de aarde  
en verweven met U, van Wie zij spreekt.*

**Lied.**

*Helende Geest; Ic  
Sytze de Vries/Willem Vogel*

*Mensen komen en gaan  
beleven lief en leed;  
genieten geluk en  
krijgen het zwaar te verduren.*

*Ze werken en doen  
zolang het gaat, zo goed ze kunnen.  
Ze zoeken elkaar, willen vrede,  
sprekende stilte, rust.*

*Van woestijn maken ze akker,  
herbouwen op ruïnes hun stad.  
En hoe ook getroffen lamgeslagen,  
ze staan weer op en vervolgen hun weg.*

*Mensen zichzelf een wonder:  
hoe zij zoeken en reiken naar U,  
vanwaar ze zijn, waarvoor ze doen  
en naar Wie onderweg.*

**Lied.**

*Helende Geest; 1c*

*Één kwam er in de wereld  
die de hemel op aarde zag,  
een rijk van recht en gerechtigheid.*

*Één die niet deed dan goed;  
van geweld niet wilde weten,  
omzag naar zwak en gekwetst.*

*Die door waan en waas  
een spoor van licht heeft getrokken  
de einder voorbij.*

*Die ondanks alle schijn en ongeloof  
trouw en onbevangen leefde  
in het volste vertrouwen.*

**Lied.**

*Helende Geest; 1c*

*In hem herkennen wij  
onze ware aard; zien we U,  
de Eeuwige in de tijd.*

*Hij heeft zijn testament gemaakt,  
brood genomen en gedeeld:*

*brood, het leven gegeven  
met al zijn zoet en zuur;  
brood, ons kwetsbaar broos bestaan  
dat eens zal zijn geheeld.*

*Hij heeft zijn visioen en leven  
aan die bleven in handen gegeven;  
de beker, tot de bodem toe gedronken,  
overgedragen aan die na hem komen;  
tot wat wij hopen vervuld zal zijn.*

**Lied.**

*Helende Geest; 1c*

*Zo 'n vertrouwen  
is leugen en geweld te machtig,  
in geen graf of dood te vangen.*

*Zo 'n vertrouwen  
brengt alles aan het licht  
en in liefde tot voltooiing.*

*Zo 'n vertrouwen  
laat de aarde glanzen van U  
van U de Gerechte, God en Goed.*



*Bid dan zoals hij,  
God een zoon, ons een broeder,  
gebeden heeft.*

**ONZE VADER.**

**COMMUNIE.**

Brood en  
leven delen.

*Deel brood en beker.  
Deel met Hem het leven  
waarin wij één zijn en  
waarvan God het hart is.*

**ONDER DE UITREIKING.**

**Lied.**

**GEBEDEN.**

*Vriend en vreemde  
welkom heten, de hand reiken  
en het leven dat wij delen  
ingetogen vieren met elkaar.  
Bid om eerbied en respect.*

**Lied.** Zoek God niet hier of daar. *t.: Peer Verhoeven*  
Zoek midden onder u: *m.: Willem Vogel*  
in die ziek zijn en die waken;  
in die treuren en die troosten;  
die komen en die heengaan.

**A.: Bid en zie:  
God is midden onder u.**

*Die zelf niet kunnen  
een schouder lenen  
en met hen meegaan  
zo ver het kan.  
Bid om van dienst te zijn.*

**Lied.** Zoek God niet hier of daar.  
Zoek midden onder u:  
in die deemoedig doen wat alledag vraagt;  
eerbiedig omgaan met het leven;  
oog hebben voor het wonder  
waarin wij staan en gaan.

**A.: Bid en zie:  
God is midden onder u.**

*Wat iedereen afschrikt  
ter hand nemen;  
wat wordt verzwegen  
ter sprake brengen.  
Bid om het te durven.*

**Lied.** Zoek God niet hier of daar.  
Zoek midden onder u:  
meer in luist'ren dan beleren,  
meer in vragen dan beweren,  
meer in geven dan in nemen.

**A.: Bid en zie:  
God is midden onder u.**

**ZEGENWENS.**

ZEGENEN WIJ ELKAAR  
MENSELIJK EN NABIJ.  
EN LAAT ALLE LEVEN  
GEZEGEND ZIJN  
IN DE NAAM VAN DE VADER  
DE ZOON EN DE HEILIGE GEEST

AMEN.

ORGELSPEL